
ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ

Η ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ ΚΑΤΑ ΤΟΝ ΧΕΙΜΩΝΑ 1950 - 1951

I.

Αί γενικαί συνθήκαι, ὑπὸ τῆς ὁποίας ἐξελίσσεται ἡ ἑλληνικὴ οἰκονομία καὶ τὰς ὁποίας ἐξεθέσαμεν εἰς τὴν εἰσαγωγὴν εἰς τὴν προηγουμένην ἐπισκόπησιν, δὲν μετεβλήθησαν οὐσιωδῶς ἐν τῷ μεταξύ. Παρὰ τὴν στασιμότητα, οὕτως εἰπεῖν, τῆς οἰκονομικῆς μας καταστάσεως, μὴ εὕρισκομένης βέβαια εἰς ἱκανοποιητικὸν σημεῖον, ἐδημιουργήθη ἰδίᾳ κατὰ Δεκέμβριον καὶ Ἰανουάριον μία ἀτμόσφαιρα πανικοῦ. Αἷτια τῆς δημιουργίας τῆς ἥσαν αἱ ἀπρόοπτοι ἐξελίξεις τοῦ πολέμου εἰς τὴν Κορέαν, ὅταν ἐξεδηλώθη ἐκεῖ ἡ κινεζικὴ ἐπέμβασις καὶ πρὸ παντὸς ἡ ἀκριβὴς προσήλωσις εἰς ὑποδείξεις τῶν Ἀμερικανῶν συμβούλων μας, οἱ ὅποιοι ἐνίστε παραβλέπουν τὰ ἰδιαίτερα χαρακτηριστικὰ τῆς ἑλληνικῆς οἰκονομίας. Ἐπὶ πλέον δὲ υἱοθετοῦν ἀπόψεις ἐκφραζομένας ἀπὸ οἰκονομολόγους διερχομένους ἐξ Ἑλλάδος, αἱ ὁποῖαι δὲν δύνανται νὰ εἶναι ἢ ἐσπευσμέναί κρίσεις ἐπὶ τῶν οἰκονομικῶν καὶ νομισματικῶν μας πραγμάτων. Τελευταῖον κροῦσμα αὐτῆς τῆς τακτικῆς ἦτο ἡ ἐκθεσις Στούρκ, τῆς ὁποίας τὰ συμπεράσματα ἀντέκρουσεν ὁ Καθηγὴς Ξ. Ζολώτας εἰς τὴν ἐν τῷ μεταξύ δημοσιευθεῖσαν ἀνακοίνωσίν του περὶ τῶν πληθωρικῶν πιέσεων εἰς τὴν ἑλληνικὴν οἰκονομίαν. Εὐτυχῶς χάρις, ἐν πολλοῖς, εἰς τὴν ἀνακοίνωσιν αὐτὴν τὸ κακὸν περιορίσθη, ἀλλὰ δὲν ἐξηφανίσθη.

Πράγματι, ἡ ἐκθεσις Στούρκ ἔδωσεν ἀφορμὴν εἰς περιορισμὸν τῶν πιστώσεων ἰδίᾳ πρὸς τὸ ἐσωτερικὸν ἐμπόριον. Ἐπηκολούθησε περιορισμὸς τῆς παραγωγῆς, ἀπόλυσις ἐργατῶν, δυσχέρανσις τῆς ἐκπληρώσεως ἀνειλημμένων ὑποχρεώσεων καὶ ἀποθάρρυνσις τοῦ κόσμου τῶν ἐπιχειρηματιῶν, ὁ ὁποῖος εἶχε συνηθίσει ἴσως εἰς εὐκολωτέρας συνθήκας ἐξασφαλίσεως κέρδους. Πρέπει σχετικῶς νὰ σημειωθῇ ὅτι ἀνεξαρτήτως τῆς ἐπιδράσεως τῆς ἀντιπληθωρικῆς πολιτικῆς μία μείωσις τῆς ζητήσεως ἐμπορευμάτων θὰ ἦτο ἀναπότρεπτος, ἐκτὸς ἂν ἐσημειοῦτο σημαντικὴ αὔξησις τῶν εἰσοδημάτων. Τοῦτο ὀφείλεται εἰς τὸν σημειωθέντα κορεσμόν, ὃχι βεβαίως ἀπολύτως, ἀλλὰ ἐν σχέσει πρὸς τὸ χαμηλὸν μας βιωτικὸν ἐπίπεδον καὶ εἰς τὴν ὑψωσιν τῶν τιμῶν.

II. Π α ρ α γ ω γ ῆ

Γεωργία εὐρέως νοουμένη.— Οὐδὲν νεώτερον στοιχεῖον ὥς πρὸς τὴν γεωργικὴν συγκομιδὴν τοῦ 1950 προσετέθη μετὰ τὴν δημοσίευσιν τῶν σχετικῶν ἀριθμῶν εἰς τὴν προηγουμένην ἐπισκόπησιν. Ἡ πεποίθησις ὅμως ὥς πρὸς τὴν, ἔστω καὶ σχετικὴν, ἀκρίβειαν τῶν ἀριθμῶν αὐτῶν τοῦ Ὑπουργείου Γεωργίας ἐκλονίσθη σημαντικῶς ὥς πρὸς τὸ σῖτον ἰδίᾳ. Πράγματι μὲ βάσιν τὴν εἰς 900.000 τόννων ὑπολογισθεῖσαν παραγωγὴν τοῦ 1950 καὶ παρ' ὅλην τὴν εἰσαγωγὴν 335 χιλ. τόννων ἐκ τῆς ἀλλοδαπῆς, συμφώνως πρὸς τὰ στοιχεῖα τοῦ Ὑπουργείου Ἑθνικῆς Οἰκονομίας, κατὰ τοὺς δύο τελευταίους μῆνας τοῦ 1950 παρατηρήθη ἔλλειψις σίτου καὶ ἐχρειάσθη δανεισμὸς ἀπὸ τὴν Ἰταλίαν. Ἡ ἐξήγησις εἶναι δυσχερής. Πράγματι, ἡ ἡ παραγωγή ἦτο οὐσιωδῶς μικρότερα τῶν 900.000 τόννων, ὅπως δεικνύει καὶ ἡ συγκένσιν μόνον 85.000 τόννων μέχρι τῆς 18 Νοεμβρίου 1950 ἢ οἱ ἀγρόται ἀπέφυγαν νὰ πωλήσουν τὰ πλεονάσματά των ἐν ἀναμονῇ ἀνατιμήσεως. Τὸ τελευταῖον θὰ ἐσήμαινεν ὅμως ὅτι ἡ οἰκονομικὴ κατάστασις τῶν γεωργῶν εἶναι καλυτέρα ἀπὸ ὅ,τι γενικῶς πιστεύεται. Ἡ ἀνάγκη πάντως εἰσαγωγῆς σίτου, ἀνατιμηθέντος κατὰ 20 ο)ο καὶ πλέον, εἶναι δυσάρεστος ἀπὸ ἀπόψεως τοῦ οὕτως ἢ ἄλλως τόσον παθητικοῦ ἰσοζυγίου λογαριασμῶν τῆς χώρας.

Ἡ προοπτικὴ διὰ τὴν γεωργικὴν παραγωγὴν τοῦ 1951 καθίσταται δυσμενὴς διὰ τὰς περιοχὰς τὰς ἀποκαλυφθείσας ἢ ἐξασφαλισθείσας διὰ τῶν μεγάλων παραγωγικῶν ἔργων 1928—32, διότι ἐσημειώθησαν ἐκεῖ μεγάλαι πλημμῦραι. Εἶναι πράγματι ἀποκαρδιωτικὸν ἀποτέλεσμα τῆς τόσον ἔλλιπους λειτουργίας τῆς κρατικῆς μηχανῆς, τῆς ἀναβλητικότητος τοῦ Γενικοῦ Λογιστηρίου εἰς τὴν χορήγησιν τῶν ἀπαιτουμένων πιστώσεων συντηρήσεως καὶ τῆς ἀνικανότητος τῶν ἀρμοδίων ὑπουργῶν νὰ τὰς λάβουν καὶ νὰ τὰς χρησιμοποιήσوين ἐγκαίρως. Πρέπει νὰ ὑπομνησθῇ σχετικῶς ὅ,τι ἐξετέθη εἰς τὴν προηγουμένην ἐπισκόπησιν διὰ τὴν ἀπροθυμίαν τῶν ἀγροτῶν νὰ βοηθήσουν εἰς τὴν συντήρησιν, ἐν ἀναμονῇ κρατικῆς ἐνεργείας.

Κατὰ τὰ προσωρινὰ στοιχεῖα τοῦ Ὑπουργείου Γεωργίας ὁ ζ ω ῖ κ ὸ ς π λ η θ υ σ μ ὸ ς τῆς χώρας παρουσιάζετο ὥς ἑξῆς τὸ 1938 καὶ τὸ 1950, εἰς χιλιάδας κεφαλῶν :

	1938	1950	1950 ἐν σχέσει πρὸς 1938
Ἴπποειδῆ	951	783	82°/ο
Βοειδῆ	1.041	763	73°/ο
Αἰγοπρόβατα	12.495	10.469	84°/ο
Χοῖροι	430	550	128°/ο
Πτηνὰ	11.945	9.700	81°/ο
Κόνικλοι	696	390	56°/ο

Κατὰ ταῦτα μόνον ὁ ἀριθμὸς τῶν χοίρων ὑπερέβη τὸν προπολεμι-

κόν. Αὐτὸ ἀποτελεῖ ἐξέλιξιν ἱκανοποιητικὴν, δεδομένου ὅτι ἡ διατροφή τοῦ χοίρου δὲν στοιχίζει πολλά, ἐνῶ ἀποδίδει ἀρκετά. Ὁ μικρότερος ἀριθμὸς τῶν ἱπποειδῶν ἰδίᾳ, ἀλλὰ καὶ τῶν βοειδῶν, ἐξηγεῖται ἐν μέρει ἀπὸ τὴν ἐπέκτασιν τῆς μηχανικῆς καλλιεργείας. Ἀντιθέτως δυσάρεστος καὶ ἀδικοιολόγητος εἶναι ἡ μείωσις τῶν πτηνῶν καὶ τῶν κονίκλων, τῶν ὁποίων μάλιστα ἡ διατροφή δὲν στοιχίζει πολὺ καὶ τῶν ὁποίων ἡ ἀνάπτυξις δὲν ἀπαιτεῖ μακρὸν χρόνον,

Συμφώνως πρὸς στοιχεῖα τοῦ Ὑπουργείου Γεωργίας ἡ δ α σ ι κ ῆ παραγωγή εἰς χιλιάδας τόννων παρουσιάζεται ὡς ἑξῆς :

	Μέσος ὅρος 1935—38	1950
Ρητίνη	28	13
Καυσόξυλα	2.000	1.500
Ξυλάνθρακες	116	50
Ξυλεία οἰκοδομῶν	119	100
Κεράτια	25	19
Βάλανοι καὶ μαστίχα	16	12

Βιομηχανία.—Ὁ σταθμικὸς δείκτης τῆς βιομηχανικῆς παραγωγῆς κατὰ τοὺς ὑπολογισμοὺς τοῦ Συνδέσμου τῶν Ἑλλήνων Βιομηχάνων, οἱ δεῖκται τῶν, κατὰ τὴν οἰκονομικὴν στήλην τοῦ Βήματος, κλάδων ἀνασυγκροτήσεως καὶ καταναλώσεως, ὡς καὶ οἱ τῆς παραγωγῆς τῶν λιγνιτωρυχείων καὶ τῆς τῶν μεταλλείων ἐξειλίχθησαν ὡς ἑξῆς :

$$100 = 1939$$

	Βιομηχανία		Ἀνασυγκρότησις		Κατανάλωσις		Λιγνιτωρ.		Μεταλλεῖα	
1948	73		58		81		91		18	
1949	87		69		97		91		13	
1950	110		88		120		103		21	
	1950	1949	1950	1949	1950	1949	1950	1949	1950	1949
Σεπτέμβρ.	123	90	103	72	133	98	105	95	27	15
Ὀκτώβρ.	127	93	109	73	136	103	105	100	30	8
Νοέμβρ.	127	98	107	84	137	103	105	105	32	9
Δεκέμβρ.	123	97	106	83	131	104	105	100	29	10
	1951	1950	1951	1950	1951	1950	1951	1950	1951	1950
Ἰανουάρ.	119	95	91	72	132	106	110	100	30	10
Φεβρουάρ.	117	90	97	64	126	102	120	100	28	12

Οἱ ἀριθμοὶ αὐτοὶ παρουσιάζουν μίαν σημαντικὴν αὐξήσιν τῆς παραγωγῆς μεταξὺ 1949 καὶ 1950 ἥτοι:

- 26 % διὰ τὴν βιομηχανίαν γενικῶς
- 28 % διὰ τὴν βιομηχανίαν ἀνασυγκροτήσεως
- 24 % διὰ τὴν βιομηχανίαν καταναλώσεως
- 13 % διὰ τὴν παραγωγὴν λιγνίτου
- 61 % διὰ τὴν παραγωγὴν μεταλλευμάτων.

Βεβαίως κατὰ τὸν Δεκέμβριον καὶ κατὰ τὸν Ἰανουάριον παρουσιάζεται μία κάμψις. Αὕτῃ εἶναι κατὰ πρῶτον λόγον ἐποχιακὴ. Τὸ ὅτι εἶναι εἰς τὴν βιομηχανίαν κατὰ τι ἐντονωτέρα τῆς περυσινῆς ἐξελίξεως δὲν εἶναι περίεργον μὲ τὸν περιορισμὸν τῶν πιστώσεων, μὲ τὴν προσωρινὴν διακοπὴν ἐκδόσεως ἀδειῶν οἰκοδομῶν, μὲ τὴν ἐκ μέρους τοῦ κοινοῦ ἀγορὰν 1.500.000 χρυσῶν λιρῶν, μὲ τὴν ὑψώσιν τῶν τιμῶν καὶ μὲ τὸν κορεσμὸν ὑπὸ τὴν ὅλως σχετικὴν καὶ περιορισμένην ἔννοιαν τοῦ ὅρου.

Ἐξ ὅσων τοῦλάχιστον γνωρίζομεν οὐδεμία συστηματικὴ ἔρευνα ἔγινε ὥς πρὸς τὸν βαθμὸν τῆς ἀπασχολήσεως τῆς βιομηχανίας. Ἐπίσης οὐδὲν ἀνεκοινώθη δημοσίᾳ περὶ τῆς αὐξήσεως τῆς δυνατότητος ἀποδόσεως τῆς βιομηχανίας χάρις εἰς τὰς γενομένας ἐπενδύσεις. Ὡς γνωστόν, ἐφ' ὅσον αὗται γίνονται εἰς τὸ πλαίσιον τῆς ἀμερικανικῆς βοήθειας οἱ ἐπιχειρηματῆαι ὑποχρεοῦνται νὰ ἐπενδύσουν ἐξ ἰδίων 30 % τοῦ συνόλου τοῦ διατεθέντος ποσοῦ. Μέχρι τῆς 30 Νοεμβρίου 1950 ἐνεκρίθησαν τοιαῦτα δάνεια συνολικῶς, κατὰ τὰς πληροφορίας τῆς Ἐθνικῆς Τραπεζῆς τῆς Ἑλλάδος, 27,7 ἑκατομμύρια δολλαρίων καὶ ἀνελήφθησαν τὰ 21,5. Αὐτὰ ἀντιστοιχοῦν εἰς 322,5 δισεκατομμύρια δραχμῶν καὶ σημαίνει ὅτι ἐπενεδύθησαν 30 % ἐπὶ πλέον, ἥτοι ἐν ὅλῳ 460 κυρίως εἰς τὴν βιομηχανίαν. Ὁ ἀριθμὸς διὰ τὸ 1950 δὲν ἀνεκοινώθη εἰσέτι, ἀλλὰ δὲν πρέπει νὰ παραλείψωμεν ὅτι γίνονται καὶ ἄλλαι ἐπενδύσεις διὰ κεφαλαίων τῶν ἐπιχειρηματιῶν ἢ διὰ κεφαλαίων τὰ ὅποια αὐτοὶ δανείζονται ἰδιωτικῶς ἐκτὸς τῶν χρηματοδοτουμένων κατὰ 70 % ὑπὸ τῆς ἀμερικανικῆς βοήθειας.

Ἀσφαλῶς ὁ Σύνδεσμος Ἑλλήνων Βιομηχάνων ἐξυπηρετεῖ τὰ μέλη του, ἀλλὰ καὶ τοὺς προσπαθοῦντας νὰ κατατοπισθοῦν ἐπὶ τῶν οἰκονομικῶν πραγμάτων. Εἶναι ὅμως μία παρατυπία νὰ βασιζώμεθα μόνον εἰς τὰ στοιχεῖα τῶν ἐνδιαφερομένων ἐπιχειρηματιῶν καὶ νὰ μὴ γίνωνται οἱ σχετικοὶ ὑπολογισμοὶ ἀπὸ μίαν δημοσίαν ὑπηρεσίαν. Οὕτω θὰ ἀπεφεύγοντο καὶ αἱ διαφοραί, αἵτινες σήμερον παρουσιάζονται μεταξὺ τοῦ ἐπιθεωρητοῦ Σίδερι καὶ τῶν τοῦ Συνδέσμου τῶν βιομηχάνων ὡς κατωτέρω εἰς τὴν παραγωγὴν τοῦ λιγνίτου :

	Παραγωγή εἰς χιλιάδας τόννων (Ἑγουργ. Βιομηχανίας)	Δείκτης παραγωγῆς λιγνίτου κατὰ Σύν- δεσμον Βιομηχανῶν
1939	139	100
1946	128	39
1947	133	77
1948	120	91
1949	176	91
1950	160	103

Πρόκειται περὶ σημαντικῶν διαφορῶν. Ἄν θεωρήσωμεν τὰ στοιχεῖα τοῦ Ἑγουργείου Βιομηχανίας ὡς ὀρθά, ἡ ἐξέλιξις τοῦ δείκτου τῶν Ἑλλήνων Βιομηχανῶν θὰ ἔπρεπε νὰ εἶναι περίπου ἡ ἑξῆς :

1939	1946	1947	1948	1949	1950
100	91	96	89	127	116

Ἄν πάλι θεωρήσωμεν τοὺς ἀριθμοὺς τοῦ Συνδέσμου Βιομηχανῶν ὡς ὀρθοὺς, ἡ παραγωγή θὰ ἔπρεπε νὰ εἶχεν ἐμφανίσει τὴν ἑξῆς περίπου ἐξέλιξιν (εἰς χιλιάδας τόννων) :

1946	1947	1948	1949	1950
54	107	126	126	143

Ὡς πρὸς τὰ μεταλλεύματα ἡ παραγωγή παρουσιάζεται ὡς ἑξῆς :

(χιλιάδες τόννοι)

	Σιδηροπυρίτης	Βαρυτίνη	Βωξίτης	Λευκόλιθος	Χρωμίτης	Σύνολον	Δείκτης Συνδέσμου Βιομηχανῶν
1938	244	35	180	168	42	669	100
1939							
1946	64	—	1	1	9	75	13
1947	58	—	22	22	3	85	13
1948	15	19	44	12	1	91	18
1949	16	16	49	25	3	109	13
1950	88	21	77	26	13	225	21

Δὲν ὑπάρχει ἀμφιβολία ὅτι ἡ προοπτικὴ διὰ τὰ μεταλλεῖα θὰ ἔπρεπε νὰ εἶναι λαμπρά, ἐφ' ὅσον συνεχισθῇ ἡ σπάνις πρῶτων ὑλῶν καὶ ἐφ' ὅσον ἡ δαπάνη παραγωγῆς των εἶναι κάπως λογικὴ. Κατὰ τὰς πληροφορίας τοῦ

«Βήματος» αἱ τιμαὶ τοῦ 1950 κατὰ τόννον φοβ τῶν μεταλλευμάτων ἦσαν ὡς ἑξῆς : σιδηροπυρίτης 9 δολλ., βαρυτίνη 13, βωξίτης 5,5, λευκόλιθος 16, χρωμίτης 23, λιγνίτης 11. Δυστυχῶς δὲν ἀναφέρεται ἂν εἶναι ὁ μέσος ὅρος τῶν τιμῶν τοῦ 1950 ἢ ἡ τιμὴ ὠρισμένης ἡμερομηνίας τοῦ 1950.

III. Τὸ Ἐθνικὸν εἰσόδημα

Οὐδεμία ἀνακοίνωσις ἔγινεν ἕως τῶρα διὰ τὸ ἐθνικὸν εἰσόδημα πέραν τῆς προβλέψεως τῆς οἰκονομικῆς στήλης τοῦ «Βήματος» ὅτι θὰ παρουσιασθῇ κατὰ τὸ 1950 αὐξήσις ἐν σχέσει πρὸς τὸ 1949 κατὰ 4 %. Αὐτὸ δὲν εἶναι ἐκπληκτικόν, ἂν λάβωμεν ὑπ' ὄψιν τὴν σημειωθεῖσαν αὐξήσιν τῆς ἀγροτικῆς καὶ τῆς βιομηχανικῆς παραγωγῆς εὐρέως νοουμένων, ὡς καὶ τῶν ἐπενδύσεων.

Κατὰ τοὺς γενομένους ὑπολογισμοὺς 1.500.000 χρυσῶν λιρῶν ἐπωλήθησαν ὑπὸ τῆς Τραπεζῆς τῆς Ἑλλάδος κατὰ τὸ χρονικὸν διάστημα ἀπὸ τῶν μέσων Νοεμβρίου 1950 μέχρι τῶν μέσων Φεβρουαρίου 1951. Ἡ εἰς τοιαύτην κλίμακα ἀποστείρωσις ἀγοραστικῆς δυνάμεως ἐξήσκησε δυσμενῆ ἐπίδρασιν καὶ ἐπὶ τῆς καταναλώσεως καὶ ἐπὶ τῆς ἐπενδύσεως καὶ ἐπὶ τοῦ εἰσοδήματος. Ἡ ἔντασις τῆς ἐπιδράσεως ἐνισχύθη ἔτι μᾶλλον διὰ τῶν ὑπερβολῶν τῆς ἀντιπληθωρικῆς πολιτικῆς εἰς βαθμόν, ὥστε νὰ ἀναγκασθῇ ἡ νομισματικὴ ἐπιτροπὴ κατὰ τὰ τέλη Φεβρουαρίου 1951 νὰ συγκατατεθῇ εἰς αὐξήσιν τῶν ἀνωτάτων ὁρίων πιστώσεων.

IV. Τιμαί, ἀπασχόλησις, νόμισμα

Τὴν 15 Ἰανουαρίου 1951 τὸ κατώτατον ἐπιτρεπόμενον ἡμερομίσθιον ἀνειδικεύτου ἐργάτου ὠρίσθη εἰς δρχ. 22.000 καὶ ἀνειδικεύτου ἐργατρίας εἰς 18.000 δρχ. Ἡ αὐξήσις αὕτη (κατὰ 4.000 δρχ. τὴν ἡμέραν) ἐχορηγήθη εἰς ὅλους ὅσους ἔχουν πραγματικὸν ἡμερομίσθιον κάτω τῶν 35.000 δρχ. τὴν 14 Ἰανουαρίου 1951. Εἰς ὅσους τότε εἶχον μηνιαῖον μισθὸν κάτω τοῦ ἐνὸς ἑκατομμυρίου ἐδόθη αὐξήσις 100.000 δρχ. μηνιαίως. Ἐκ πρώτης ὄψεως πρόκειται περὶ ἀσημάντου ἀυξήσεως. Ἐν τούτοις ὑπολογίζεται ὅτι δι' αὐτῆς τὸ σύνολον τῶν ἀμοιβῶν τῶν ἐργαζομένων ηὐξήθη κατὰ 15 %, ἐφ' ὅσον εἰς τὴν πραγματικότητα ὅλων σχεδὸν τῶν εἰς ἰδιωτικὰς ἐπιχειρήσεις ἐργαζομένων αἱ ἀπολαυαί, ἀνεξαρτήτως τοῦ ὕψους των, ηὐξήθησαν κατὰ 4.000 ἡμερησίως ἢ κατὰ 100.000 δραχμὰς μηνιαίως. Ἡ αὐξήσις αὕτη ἀφορᾷ μόνον τοὺς συνδεομένους μὲ τοὺς ἐργοδότας των διὰ συμβάσεως ἰδιωτικοῦ δικαίου.

Εἰς τοὺς δημοσίους ὑπαλλήλους καὶ εἰς τοὺς ὑπαλλήλους τῶν νομικῶν προσώπων δημοσίου δικαίου ἐπισήμως οὐδεμία αὐξήσις ἐδόθη. Ἐν τούτοις εἰς διαφόρους κατηγόρίας ἀνεγνωρίσθησαν ἐπιδόματα εἴτε ἐκ τοῦ ἐμφανοῦς

π.χ. εἰς τοὺς δικαστικοὺς καὶ εἰς τοὺς κατωτέρους ἀξιωματικοὺς εἴτε σιωπηρῶς π.χ. ὑπὸ μορφὴν ὁδοιπορικῶν εἰς τὰ μέλη τῶν διοικητικῶν συμβουλίων διαφόρων νομικῶν προσώπων δημοσίου δικαίου, ὑπερωριῶν κ.ο.κ.

Οἱ τιμὰριθμοὶ ἐξελίχθησαν ὡς ἑξῆς :

		Κόστους βίου Τραπεζῆς Ἑλ- λάδος	Κόστους βίου Βήματος	Λιανικοῦ ἐμπο- ρίου Βήματος	Χονδρ. πωλή- σεως ἀγορᾶς Πειραιῶς
1938		100	1,0	1,0	1,0
1948		24.738	216,5	290,9	—
1949		28.375	267,6	335,9	—
1950		30.612	284,5	363,8	—
1950	Ἰούνιος	29.501	268,1	343,2	308,2
	Ὀκτώβριος	32.040	298,9	380,0	344,8
	Νοέμβριος	32.115	306,5	387,0	362,4
	Δεκέμβριος	32.439	310,6	396,6	377,8
1951	Ἰανουάριος	32.961	313,3	393,0	409,1
	Φεβρουάριος	33.661	314,1	402,3	430,8
	Μάρτιος	35.065	322.	414,7	—

Ἐκ τῶν ἀριθμῶν αὐτῶν προκύπτει ἡ συνέχης μείωσις τῆς ἐσωτερικῆς ἀξίας τῆς δραχμῆς ἀπὸ τοῦ Ἰουλίου 1950. Πράγματι μεταξὺ Ἰουνίου 1950 καὶ Μαρτίου 1951 ὁ τιμὰριθμος τοῦ κόστους τοῦ βίου τῆς μὲν Τραπεζῆς τῆς Ἑλλάδος ἠῤῥξησε κατὰ 18,8 %, τοῦ δὲ Βήματος κατὰ 20 % καὶ ὁ τιμὰριθμος τοῦ λιανικοῦ ἐμπορίου τοῦ Βήματος κατὰ 20,8 %.

Τὰ αἷτια τῆς τοιαύτης ὑψώσεως τῶν τιμῶν εἶναι πλέον γνωστὰ καὶ ἐξετέθησαν εἰς τὴν προηγουμένην ἐπισκόπησιν. Θὰ πρέπει ἐδῶ ἀπλῶς νὰ τεθῇ τὸ ζήτημα τοῦ κατὰ πόσον εἰς αὐτὴν συνετέλεσε πληθωρισμὸς ὑπὸ τὴν κλασσικὴν ἔννοιαν τοῦ ὅρου. Ἡ ἀποψις αὐτὴ ὑπεστηρίχθη ἀπὸ τὴν ἀμερικανικὴν ἀποστολὴν ἐσφαλμένως, ὥς ἰδίᾳ ἀπέδειξεν ὁ καθηγητὴς Ζολώτας εἰς τὴν καὶ προηγουμένως ἀναφερθεῖσαν ἀνακοίνωσιν. Οὗτος θεωρεῖ ὡς χρῆμα τὸ ἄθροισμα τῆς πιστωτικῆς κυκλοφορίας, τῶν καταθέσεων ὅψεως τῶν ἰδιωτῶν εἰς ὅλας τὰς Τραπεζὰς πλὴν τῶν τῆς Ἑλλάδος καὶ τὰ τριάκοντα ἑκατοστὰ τῶν ἀποθησαυριζομένων χρυσῶν λιρῶν μὲ ταχύτητα ὅμως κυκλοφορίας τὸ ἐν τέταρτον τῆς τῶν ἄλλων μέσων πληρωμῆς. Μὲ αὐτὴν τὴν βάσιν ἡ κυκλοφορία δὲν παρουσιάζει ἀξίαν λόγου αὔξησιν μεταξὺ Δεκεμβρίου 1949 καὶ Δεκεμβρίου 1950 (2.430 ἔναντι 2.577 δισεκατομμύρια δραχ.). Πρέπει, βεβαίως, εἰς τὴν ἐπισκόπησιν αὐτὴν νὰ τονισθῇ ὅτι ἡ μὴ αὔξεις τῆς πιστωτικῆς κυκλοφορίας τὸν Δεκέμβριον 1950 ἐπετεύχθη διὰ τῆς τμηματικῆς καταβολῆς τοῦ 13ου μισθοῦ καὶ διὰ τῆς εἰς μεγάλην κλίμακα πωλήσεως

χρυσῶν λιρῶν ὑπὸ τῆς Τραπεζῆς τῆς Ἑλλάδος. Ἀντιθέτως ὁ καθηγητὴς Ζολώτας μετὰ τίνος ἐπιφυλάξεως παραδέχεται αὐξήσιν τῆς ταχύτητος κυκλοφορίας τοῦ λογιστικοῦ χρήματος καὶ τὴν θεωρεῖ πιθανὴν διὰ τὸ σύνολον τοῦ χρήματος, ὅπως τὸ προσδιορίζῃ εἰς τὴν ἀνακοίνωσίν του.

Εἰς τὴν ἐπισκόπησιν αὐτὴν εἴθισται ὁ γράφων νὰ θεωρῇ ὡς χρῆμα τὸ ἄθροισμα τῆς πιστωτικῆς κυκλοφορίας, τῶν ἑτέρων λογαριασμῶν τῆς Τραπεζῆς τῆς Ἑλλάδος καὶ τοῦ 40 % τῶν καταθέσεων ὅψεως τῶν ἄλλων τραπεζῶν (δηλαδὴ κατόπιν ἀφαιρέσεως τῶν καταθέσεων τῶν νομικῶν προσώπων δημοσίου δικαίου). Ὁ καθηγητὴς Ζολώτας δὲν λαμβάνει ὑπ' ὄψιν τοὺς ἑτέρους λογαριασμοὺς μὲ τὴν δικαιολογίαν ὅτι αὐτοὶ σχεδὸν ἐν τῷ συνόλῳ των δὲν ἀποτελοῦνται ἀπὸ ἰδιωτικὰς καταθέσεις. Ὁ γράφων, ἀντιθέτως, δὲν περιέλαβεν εἰς τὸ χρῆμα τὸ ποσοστὸν τῶν ἀποθησαυριζομένων χρυσῶν λιρῶν τὸ ὁποῖον παρὰ νόμῳ χρησιμοποιεῖται διὰ πληρωμὰς, βεβαίως, μὲ ταχύτητα κυκλοφορίας πολὺ μικράν. Δὲν ὑπάρχει ἀμφιβολία ὅτι ὅπως ὁρθῶς ὁ καθηγητὴς Ζολώτας τονίζει, εἰς τοὺς ἑτέρους λογαριασμοὺς τῆς Τραπεζῆς τῆς Ἑλλάδος δὲν περιλαμβάνονται πολλαὶ ἰδιωτικαὶ καταθέσεις, ἀλλὰ οἱ καταθέται, διάφορα νομικὰ πρόσωπα δημοσίου δικαίου κυρίως, κινοῦν τὰς καταθέσεις των μὲ νοοτροπίαν ὅχι πολὺ διαφέρουσιν ἀπὸ τὴν τῶν ἰδιωτῶν. Αὐτὸ θεωρῶ ὡς λόγον τῆς ἀνάγκης περιλήψεώς των εἰς τὸ χρῆμα.

	Δεκέμβριος 1948	Δεκέμβριος 1949	Ἰούλιος 1950	Νοέμβριος 1950	Δεκέμβριος 1950	Ἰανουάριος 1951	Φεβρ. 1951	Μάρτιος 1950
Πιστωτικὴ κυκλοφορία	1.202	1.859	1.653	1.804	1.887	1.658	1.606	1.578
Ἕτεροι λογαριασμοὶ τῆς Τρ. Ἑλλάδος	276	529	653	684	680	1.325	1.400	1.357
Ἰδιωτικαὶ καταθέσεις ὅψεως τῶν λοιπῶν τραπεζῶν	195	402	458	530	485	537	495	—
Σύνολον	1.673	2.796	2.764	3.018	3.050	3.520	3.501	—
Πιστώσεις τῆς Τρ. τῆς Ἑλλάδος πρὸς τὸ Δημόσιον	1.689	3.937	5.006	5.436	5.255	5.454	5.321	5.692
Πρὸς τὴν οἰκονομίαν	1.411	2.163	2.246	2.780	2.900	2.811	2.779	2.811
Πιστώσεις ἐπὶ πλεόν τῶν ἄλλων Τραπεζῶν	618	1.112	1.320	1.302	1.411	1.361	—	—

Οἱ ὡς ἄνω ἀριθμοὶ νοοῦνται εἰς δισεκατομμύρια δραχμῶν τὴν τελευταίαν ἡμέραν τοῦ ἀντιστοίχου μηνὸς καὶ ἐνισχύουν ἀπολύτως τὰ ὅσα εἰς τὴν

προηγούμενην ἐπισκόπησιν ἐτονίσσαμεν καὶ τὰ συμπεράσματα τοῦ καθηγητοῦ Ζολώτα.

Κατ' ἐπίσημον ἀνακοίνωσιν τῆς Γενικῆς Γραμματείας τῆς Νομισματικῆς Ἐπιτροπῆς, τὴν 31 Δεκεμβρίου 1950 τὸ σύνολον τῶν παρασχεθεισῶν πιστώσεων εἴτε ἐκ μέσων τῆς Τραπεζῆς τῆς Ἑλλάδος εἴτε ἐκ διαθεσίμων τῶν ἄλλων Τραπεζῶν ἀνῆρχετο εἰς 4.520 δισεκατομμύρια δρχ. Ἐξ αὐτῶν ἐδόθησαν :

α) Εἰς τὴν βιομηχανίαν 650 δισεκατομμύρια, συμπεριλαμβανομένων ὁμως καὶ τῶν πιστώσεων πρὸς τὰς ἡλεκτρικὰς ἐπιχειρήσεις 12, συγκοινωνιακὰς ἐπιχειρήσεις 130 νοσηλευτικούς ἐκπαιδευτικούς ὁργανισμούς καὶ ξενοδοχειακὰς ἐπιχειρήσεις 8, ἥτοι καθαρὰ εἰς τὴν βιομηχανίαν 500.

β) Εἰς τὴν βιοτεχνίαν 18.

γ) Εἰς τὸ ἐμπόριον 1.595 ἔξ ὧν εἰσαγωγικὸν 382, ἐξαγωγικὸν 71, ἐσωτερικὸν 752, καπνεμπόριον 389.

δ) Εἰς τὴν Ἀγροτικὴν Τράπεζαν 1280.

ε) Εἰς τὴν συγκέντρωσιν προϊόντων 726.

στ) Εἰς διάφορα 251.

Ἐκ τῶν ἀριθμῶν αὐτῶν προκύπτει ὅτι τὸ σύνολον τῶν πιστώσεων τὴν 31 Δεκεμβρίου 1950 ἀνῆρχετο οὐσιαστικῶς μόνον εἰς 4.494 δισεκατομμύρια, διότι ἡ συγκέντρωσις τῶν προϊόντων ἀποτελεῖ κατὰ σημαντικὸν ποσοστὸν δημοσίαν δαπάνην. Ἐκτοτε ἡ νομισματικὴ ἐπιτροπὴ ἀπεφάσισε τὴν αὐξήσιν τῶν πρὸς τὴν γεωργίαν πιστώσεων κατὰ 100 δισεκατομμύρια δρχ. καὶ τὸν περιορισμὸν τῶν πιστώσεων πρὸς τὸ ἐσωτερικὸν ἐμπόριον τὴν 31 Μαρτίου 1951 ὅχι εἰς 500 ἀλλὰ εἰς 550 δισεκατομμύρια. Ὅπως δὲποτε πρόκειται διὰ μείωσιν κατὰ 203 δισεκατομμύρια καὶ δὲν εἶναι ἐκπληκτικὸν ὅτι ἀπὸ τινων ἐβδομάδων ἡ ἐκπλήρωσις τῶν ἀνειλημμένων ὑποχρεώσεων προσκρούει εἰς τόσον μεγάλας δυσχερείας.

Δὲν ὑπάρχει ἀμφιβολία ὅτι ἡ πιστωτικὴ πολιτικὴ ἐφηρμοσθῇ πλημμελῶς ἀπὸ τῆς ἀπελευθερώσεως καὶ ὅτι ἄλλοτε μὲν εἶναι ὑπὲρ τὸ δέον συντηρητικὴ ἄλλοτε δὲ ὑπὲρ τὸ δέον μὲ τάσεις πληθωρικός. Θὰ ἔπρεπε νὰ εἶναι περισσύτερον συνεπής, νὰ διατηρῇ πάντοτε κάποιον περιθώριον ἐν ᾧ καὶ τῆς ρευστότητος τῆς διεθνοῦς καταστάσεως, ἀλλὰ νὰ μὴ παρακωλύῃ ποτὲ τὴν ἀνάπτυξιν τῆς οἰκονομικῆς δραστηριότητος. Σήμερον ἐκβιάζει τοὺς ἔχοντας ἀποθέματα εἰς τὴν ἐκποίησίν των εἰς τὰς τιμὰς μειωμένας ἀλλὰ συγχρόνως θέτει τοὺς ἐργοδότης πρὸ τοῦ διλήμματος τῆς ἀπολύσεως προσωπικοῦ.

Ἡ ἐξωτερικὴ ἀξία τῆς δραχμῆς οὐδεμίαν ἀξίαν λόγου διακύμανσιν παρουσιάζει ἔναντι τοῦ δολλαρίου καὶ ἔναντι τοῦ χρυσοῦ τόσον εἰς τὴν ἐπίσημον ὅσον καὶ εἰς τὴν παράνομον ἄγοράν, τὸ τελευταῖον βάσει τῶν εἰς τὸ «Βῆμα» δημοσιευομένων πληροφοριῶν. Οὕτως ἡ ἐπίσημος τιμὴ τοῦ δολλαρίου εἶναι ἀμετάβλητος εἰς τὰς 15.000 δρχ. Ἡ λαθραία τῶν μὲν χαρτονομι-

άτων διακυμαίνεται περὶ τὰς 16.500, τῶν δὲ μεταφορῶν εἰς Νέαν Ὑόρκην περὶ τὰς 17.500. Ἡ τιμὴ τῆς χρυσοῦς ἀγγλικῆς λίρας εἶναι σταθερὰ περὶ τὰς 6.000, χωρὶς νὰ χρειάζεται ἀπὸ τῆς 20 Φεβρουαρίου 1951 πρὸς διατήρησιν τῆς ἐκεῖ πώλησις ἐκ μέρους τῆς Τραπεζῆς τῆς Ἑλλάδος χρυσῶν λιρῶν.

Ἡ σταθερότης τῆς ἐξωτερικῆς ἀξίας τῆς δραχμῆς πρέπει νὰ ἀποδοθῇ τὰ σημαντικὸν ποσοστὸν εἰς τὴν μείωσιν τῆς ἐμπιστοσύνης τῶν κατοίκων τῆς χώρας πρὸς τὰ ξένα νομίσματα. Ἡ διόγκωσις τῶν προϋπολογισμῶν ὅλων τῶν ξένων κρατῶν, ἡ ρευστότης τῆς διεθνοῦς καταστάσεως καὶ ἡ μείωσις τῆς ἐσωτερικῆς ἀξίας τῶν ξένων νομισμάτων καθιστοῦν τὴν ἀπόκτησιν των ἐκτενέστερον ἐλκυστικὴν. Οὕτως ἐξηγεῖται, ἀντιστρόφως, καὶ ἡ τόσον μεγάλη πρὸς τὴν Ἑλλάδα ὄχι μόνον εἰς τὴν Ἑλλάδα ἀλλὰ καὶ εἰς τὴν ἀλλοδαπὴν. Εἰς τὴν Ἑλλάδα θὰ ἀνέτρεπε τελείως τὴν σταθερότητα τῆς οἰκονομίας τῶν τιμῶν.

Ἐν ὅψει τῶν ἀνωτέρω δὲν εἶναι ἐκπληκτικὸν ὅτι εἰς τὸ Χρηματιστήριον τὸ ἀγοραστικὸν ἐνδιαφέρον εἶναι ἐλάχιστον καὶ ὅτι αἱ μετοχαὶ διαπραγματεύονται εἰς ὀλοὲν χαμηλότερα ἐπίπεδα. Ἀπὸ τῶν ἀρχῶν Μαρτίου αἱ μετοχαὶ τῶν Τραπεζῶν ἀποτελοῦν ἐξαίρεσιν, διότι ἐπειράθη εἰς τὰ νομικὰ πρόσωπα δημοσίου δικαίου νὰ ἐπενδύουν τὰ διαθέσιμα των εἰς τὰς μετοχὰς αὐτάς.

Ἡ Δημόσια οἰκονομικὰ

Εἰς τὴν προηγουμένην ἐπισκόπησιν προέβημεν εἰς τὴν ἐν συντομίᾳ ἐκτενέστερον ἀνάλυσιν τοῦ προϋπολογισμοῦ 1950—51. Ἐπισήμως οὐδὲν ἀνεκδοκίμη περὶ τῆς πορείας αὐτοῦ, ἀλλὰ γενικῶς δὲν δύναται νὰ θεωρηθῇ ὅτι ἐν εἶναι σχετικῶς ἱκανοποιητικὴ. Βεβαίως τὸ ἔλλειμμα εἶναι πολὺ μεγαλύτερον τοῦ προβλεπομένου, ἐφ' ὅσον αἱ στρατιωτικαὶ δαπάναι ὑπερβαίνουν πολὺ τὰς προβλεπομένας κατὰ τὴν ἐποχὴν τῆς συντάξεώς του. Μίαν ἀπρόσμενον καὶ πρόσθετον περιπλοκὴν διὰ τὰς εἰσπράξεις ἀποτελεῖ ἡ ἀντιπληθωμικὴ πολιτικὴ, ἥτις δυσχεραίνει σημαντικῶς τοὺς ἐμπόρους καὶ τοὺς βιομηχανοὺς εἰς τὴν ἐκπλήρωσιν τῶν ἀνειλημμένων ὑποχρεώσεών των. Τὸ αὐτὸ ἐπὶ τῆς ἐκπλήρωσιν τῶν εἰσπραξέων συνέπειά τῆς περικοπῆς τῆς ἀμερικανικῆς βοηθείας καὶ συνέπειά τῆς ὑψώσεως τῶν τιμῶν. Ἐξ αὐτῆς θὰ προκύψουν πολλαπλᾷ δυσμενεῖς συνέπειαι ἀπὸ ἀπόψεως δημοσίων οἰκονομικῶν, ὅσοῦτον μᾶλλον καθ' ὅσον περιορίζονται αἱ εἰσαγωγαὶ ἐκείνων τῶν ἐμπορευμάτων τῶν ὁποίων ἡ δασμολογικὴ ἐπιβάρυνσις εἶναι μεγαλυτέρα. Οὕτω θὰ μειωθῶν αἱ εἰσπράξεις τῶν τελωνείων καὶ οἱ φόροι ἐπὶ τῶν ἐμπορικῶν ἐκδόσεων, ἐκτὸς ἂν ἀποφευχθῇ ἡ μείωσις των διὰ τῆς ἐκ μέρους τῶν ἐνδιαφερομένων πληρεστέρας ἐκμεταλλεύσεως τῶν μονοπωλιακῶν των στοιχείων, ἐφ' οὗ μάλιστα διὰ τοῦ περιορισμοῦ τῶν εἰσαγωγῶν αὐτὰ θὰ ἐνισχυθῶν. Ἐπίσης δυσμενῶς θὰ ἐπηρεασθῇ ἡ ἀπόδοσις τῶν φόρων, οἱ ὅποιοι βαρύν-

νουν τὴν βιομηχανικὴν παραγωγὴν, ἃν αὐτὴ περιορισθῇ συνεπείᾳ τυχόν συνεχίσεως τῆς τώρα ἐφαρμοζομένης ἀντιπληθωριστικῆς πολιτικῆς καὶ τῆς ἀβεβαιότητος ὥς πρὸς τὰς οἰκοδομάς.

VI. Οἰκονομικαὶ σχέσεις μὲ τὸ ἐξωτερικόν

Συμφώνως πρὸς τὰ στοιχεῖα τῆς Τραπεζῆς τῆς Ἑλλάδος τὸ ἰσοζύγιον τῶν λογαριασμῶν τῆς Ἑλλάδος μὲ τὸ ἐξωτερικόν κατὰ τὰ ἔτη 1949 καὶ 1950 εἰς ἑκατ. δολλαρίων παρουσιάζεται ὡς ἑξῆς :

νεργητικὸν			παθητικὸν		
	1949	1. 50		1949	1950
Ἐξαγωγαὶ ἐμπορευμ.	83,4	85,1	Εἰσαγωγαὶ ἐμπορευ-		
Ἄδηλοι πόροι	45,7	51,6	μάτων	367,6	397,7
Ἰδιον συν/μα διατεθὲν			Ἄδηλοι πληρωμαὶ	18,5	22,9
δι' εἰσαγωγὰς	7,7	3,4			
Ἐπανορθώσεις	8,3	27,8			
Βοήθεια	258,7	266,3			
	403,8	434,2		386,1	420,6

Τὸ πλεόνασμα τοῦ ἰσοζυγίου λογαριασμῶν καλύπτεται ἀπὸ τὴν αὔξησιν τῶν εἰς τὴν ἀλλοδαπὴν διαθεσίμων τῆς Τραπεζῆς τῆς Ἑλλάδος εἴτε εἰς ἐλεύθερον συνάλλαγμα εἴτε εἰς συνάλλαγμα κληρικῶν ὥς καὶ ἀπὸ τὰς εἰσαγωγὰς χρυσῶν νομισμάτων. Εἰς τὴν περίπτωσιν τῶν κληρικῶν εἶναι δυνατόν νὰ νοηθῇ καὶ μείωσις τῆς παθητικότητος τῶν κληρικῶν.

Τὸ ἔλλειμμα τοῦ ἐμπορικοῦ ἰσοζυγίου ἀνῆλθεν ἀπὸ 284,2 εἰς 312,6 ἑκατομμύρια δολλαρίων, ἥτοι 26 μηνιαίως. Ἐξ ἄλλου τὸ πλεόνασμα τῶν ἀδήλων πόρων συμπεριλαμβανομένων καὶ τῶν διαθεσίμων τῶν διατεθέντων δι' εἰσαγωγὰς ἐξ ἰδίου συναλλάγματος καὶ τῶν ἐπανορθώσεων, μετὰ τὴν ἀφαίρεσιν τῶν ἀδήλων πληρωμῶν, ἀνῆλθεν εἰς 60 ἑκ., ἥτοι 5 ἑκ. μηνιαίως. Κατὰ ταῦτα τὸ τρέχον ἔλλειμμα κατὰ τὸ 1950 ἀνῆρχετο εἰς 21 δολλαρίων κατὰ μῆνα ἔναντι 20,1 κατὰ τὸ 1949. Ἀποκλείεται νὰ γίνῃ λοιπὸν λόγος περὶ βελτιώσεως τοῦ ἰσοζυγίου τῶν λογαριασμῶν μας καὶ περὶ μειώσεως τῆς ἐξαορτήσεώς μας ἀπὸ τὴν ξένην βοήθειαν.

Βεβαίως, ἐσημειώθη αὔξεις τῶν ἀδήλων πόρων καὶ τῶν προσόδων ἐξ ἐπανορθώσεων, ἀλλὰ παραλλήλως αἱ εἰσαγωγαὶ ἀπερρόφησαν μεγαλύτερα ποσά, αὔξηθεῖσαι συγχρόνως ἀπὸ 2.521 χιλ. τόννων τὸ 1949 εἰς 2.861 χιλ. τὸ 1950. Πρέπει νὰ προστεθῇ ὅτι ἡ ἐπίδρασις τῆς αὐξήσεως τῶν διεθνῶν τιμῶν δὲν ἐξεδηλώθη πλήρως ἐπὶ τῶν εἰσαγομένων ἀγαθῶν τὸ 1950, διότι αἱ παραγγελίαι ἐκτελοῦνται μὲ κάποιαν καθυστέρησιν.

Αἱ κάτωθι παρατηρήσεις εἶναι δυναταὶ ἐπὶ τῆς διαμορφώσεως τοῦ ἰσοζυγίου τῶν λογαριασμῶν τῆς χώρας.

α) Αἱ ἐξαγωγαὶ πρόκειται νὰ ἐπηρεασθοῦν εὐμενῶς — ὑπὸ τὴν ρητὴν προϋπόθεσιν τῆς ἀποφυγῆς οἰασδῆποτε ἀξίας λόγου ὑφώσεως τῶν τιμῶν μας—ἀπὸ τὴν ὑψωσιν τῶν τιμῶν εἰς τὰς διεθνεῖς ἀγοράς, ὡς δεικνύουν :

1) ἡ αὔξησις τῶν ἐξαγωγῶν ἀπὸ 43,7 ἑκατομμύρια δολλαρίων εἰς 55,5 κατὰ τὸ πρῶτον ἐπτάμηνον τοῦ 1950 · 51 ἔναντι τῆς ἀντιστοίχου περιόδου τοῦ 1949)50.

2) ἡ σχεδὸν πλήρης ἐξαφάνισις τῶν ἐξαγωγῶν τῶν γενομένων εἰς τὸ πλαίσιον τῶν ἰδιωτικῶν ἀνταλλαγῶν πρὸς τὰς χώρας μὲ τὰς ὁποίας ἔχομεν κανονικὰς σχέσεις.

3) ἡ ἐκδήλωσις ἐνδιαφέροντος διὰ τὰ ἑλληνικὰ μεταλλεύματα.

4) ἡ δυνατότης ἐξαγωγῆς βάμβακος, ἀφ' οὗ ἐκαλύφθησαν αἱ ἐσωτερικαὶ ἀνάγκαι.

5) ἡ προοπτικὴ κάποιας ἐξαγωγῆς νημάτων εἰς τὴν Γιουγκοσλαβίαν.

6) ἡ καταβολὴ τῆς κατὰ τὸν Ἰούλιον 1950 καθιερωθείσης πρὶμ ἐπὶ τῶν ἐξαγομένων καπνῶν μὲ τὰ ἀρκετὰ ἱκανοποιητικὰ ἀποτελέσματά της.

β) Οἱ ἄδηλοι πόροι ἐπηρεάζονται εὐνοϊκά :

1) ἀπὸ τὴν ὑψωσιν τῶν τιμῶν εἰς τὴν ἀλλοδαπὴν καὶ τῶν ναύλων.

2) ἀπὸ τὴν μικρὰν διαφορὰν μεταξὺ ἐπισήμου καὶ λαθραίας τιμῆς τοῦ ἑξωτερικοῦ συναλλάγματος.

3) Ἀπὸ τὴν μικροτέραν προθυμίαν ἀποκτήσεως διαθεσίμων εἰς τὸ ἑξωτερικόν, ἀφοῦ μάλιστα εἰς τὴν Ἑλλάδα σκεπτόμεθα τὸν πόλεμον πολὺ περισσότερον ἀπὸ ὅ,τι ἀπαιτεῖ ἡ λογικὴ καὶ ἀπὸ ὅσον τὸν σκέπτονται εἰς τὴν ἀλλοδαπὴν.

γ) Καθ' ὅσον ἀφορᾷ τὰς εἰσαγωγὰς δι' ἰδίου συναλλάγματος εἶναι γνωστὸν ποῖοι λόγοι προεβλήθησαν διὰ τὴν ἀπόρριψιν τῆς προτάσεως τοῦ ὑπουργοῦ Ἑθν. Οἰκονομίας περὶ εὐρύτερας καθιερώσεώς των: Ἐθεωρήθη ὅτι τοῦτο θὰ ἡδύνατο νὰ ἔχῃ ὡς ἀποτέλεσμα τὴν μείωσιν τῶν ἀδήλων πόρων τῶν ἐκχωρουμένων εἰς τὴν Τράπεζαν τῆς Ἑλλάδος, τὴν ἐπανεξαγωγὴν εἰς τὴν ἀλλοδαπὴν μέσῳ τῆς λαθραίας ἀγορᾶς τοῦ εἰς δραχμὰς προϊόντος τῶν δι' ἰδίου συναλλάγματος εἰσαγομένων ἀγαθῶν, τὴν ἀνατίμησιν τοῦ ξένου συναλλάγματος εἰς τὴν λαθραίαν ἀγορὰν καὶ ἐνδεχομένως καὶ τὴν ἐξαγωγὴν χρυσοῦ, ἂν καὶ τὸ τελευταῖον εἶναι ἔξαιρετικά δυσχερές. Δὲν ὑπάρχει ἀμφιβολία ὅτι ὅλα αὐτὰ δὲν ἀποκλείονται ἄνευ ἐλέγχου συναλλάγματος ἀποτελεσματικοῦ. Ἐρωτᾶται ὅμως ἂν αὐτὰ θὰ ἐπραγματοποιούντο εἰς μεγάλην κλίμακα καὶ ἂν ἡ ὠφέλεια ἐκ τῶν εἰσαγωγῶν δι' ἰδίου συναλλάγματος, ἰδίᾳ μὲ τὴν ὑψωσιν τῶν τιμῶν εἰς τὴν ἀλλοδαπὴν, δὲν θὰ ἐξουδετέρωνε τὴν ζημίαν. Ὅπωςδῆποτε αἱ πιθανότητες δυσμενῶν ἐξελίξεων ἀπέκλεισαν τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ μέτρου εἰς μεγάλην κλίμακα. Συνεχίζεται ὅμως ἀπὸ τοὺς γνωστοὺς περιορισμοὺς καὶ δὴ τὸ 1950 εἰς πολὺ μικροτέραν κλίμακα παρὰ τὸ 1949.

δ) Αἱ ἐπανορθώσεις ἀποτελοῦν προσωρινὴν πρόσοδον καὶ πρέπει νὰ ἐλπίσωμεν ὅτι δὲν θὰ ἐξαντληθοῦν προτοῦ ἐκτελεσθοῦν τὰ ὑδροηλεκτρικὰ ἔργα Λάδωνος καὶ Βόδα.

ε) Αἱ εἰσαγωγαὶ θὰ ὑποστοῦν τὸν δυσμενῆ ἀντίκτυπον ὑψώσεως τῶν διεθνῶν τιμῶν, τῆς δυσχερείας ἐξευρέσεως διαφόρων σπανιζουσῶν πρώτων ὑλῶν καὶ τῆς μειώσεως τῆς ἀμερικανικῆς βοηθείας, ἐφ' ὅσον δὲν θὰ ἐξουδετερωθοῦν ἀπὸ τὴν αὐξήσιν τῶν ἐξαγωγῶν καὶ τῶν ἀδήλων πόρων.

Ἀπὸ αὐτῆς τῆς ἀπόψεως πρέπει ἐπίσης νὰ τονισθῇ καὶ τὸ ζήτημα τῆς μὴ ἐγκαίρου καὶ ἀτελοῦς ἀπορροφήσεως τῆς ἀμερικανικῆς βοηθείας. Καὶ ἐκ μέρους τῆς Ἀποστολῆς καὶ ἐκ μέρους τῶν ἐκάστοτε ἀντιπολιτευομένων καὶ ἐκ μέρους τῶν μονίμως μεμψιμοιρούντων ὑπεστηρίζετο ἀπὸ διετίας περίπου ὅτι αἱ εἰσαγωγαὶ μας εἶναι μικρότεραι ἀπὸ ὅ,τι θὰ ἦτο δυνατόν. Ὁ διευθυντὴς ὅμως τῆς ὑπηρεσίας ἐξωτερικοῦ ἐμπορίου ἐξήγησε κατὰ τὰ μέσα τοῦ παρελθόντος Ἰανουαρίου εἰς τοὺς δημοσιογράφους ὅτι τὸ ποσὸν τὸ ἐμφανιζόμενον εἰς τὸ τέλος τῶν διαφόρων ἐξαμηνίων ὡς μὴ χρησιμοποιηθὲν ἀποτελεῖ ἀπλούστατα τὸ ποσὸν τὸ ἀπαιτούμενον διὰ τὴν εἰσαγωγὴν ἀγαθῶν κεφαλαιουχικῶν παραγγελθέντων, ἀλλὰ μήπω παραδοθέντων καὶ διὰ τὴν ἀντιμετώπισιν ἀπροόπτων ἀναγκῶν. Ἄν ἡ δήλωσις αὕτη ἐγίνετο ἐνωρίτερον, πολὺς χῶρος τῶν ἐφημερίδων θὰ ἦτο δυνατόν νὰ διατεθῇ κατὰ τρόπον χρησιμώτερον,

Ἀπὸ ἀπόψεως προελεύσεως αἱ εἰσαγωγαὶ μας τείνουν νὰ προέρχωνται εἰς ὅλοεν μεγαλυτέραν κλίμακα ἀπὸ τὰς εὐρωπαϊκὰς χώρας τοῦ σχεδίου Μάρσαλ. Πρόκειται περὶ τοῦ ἀποτελέσματος τῆς φυσιολογικῆς τάσεως ἐπανόδου εἰς τὴν προπολεμικὴν διαμόρφωσιν τῶν ἐμπορικῶν μας σχέσεων καὶ τῆς μέχρι πρό τινος καταργήσεως τῶν ποσοτικῶν περιορισμῶν ἐπὶ 60% τῶν ὑπὸ ἰδιωτῶν ἐνεργουμένων εἰσαγωγῶν ἐκ τῶν εὐρωπαϊκῶν χωρῶν τοῦ σχεδίου Μάρσαλ. Κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον κατὰ τὸ ἐξάμηνον Ἰουλίου — Δεκεμβρίου 1950 τὸ ἔλλειμμα τῆς Ἑλλάδος μετὰ τὴν Εὐρωπαϊκὴν Ἐνωσιν Πληρωμῶν ἀνῆλθεν εἰς 74 ἑκατομ. δολλάρια, ἐνῶ ἐν ὄψει τῆς ἐκεῖ πιστώσεώς μας ἐξ 115 ἑκατ. δολλ. δὲν θὰ ἔπρεπε νὰ εἶχεν ὑπερβεῖ τὰ 57,5. Πρὸς ἀντιμετώπισιν αὐτοῦ τοῦ ἐλλείμματος ἔγιναν διαβήματα διὰ τὴν μεταφορὰν ποσοστοῦ τῆς ἀμέσου βοηθείας εἰς τὴν ἔμμεσον.

Ὅπως δὲποτε αἱ εἰσαγωγαὶ τοῦ 1951 θὰ ὑστερήσουν σημαντικῶς τῶν τοῦ 1950 συνεπεία τῆς ὑψώσεως τῶν τιμῶν καὶ συνεπεία τῆς περικοπῆς τῆς ἀμερικανικῆς βοηθείας. Ἄν ἡ μείωσις αὕτη δὲν ἐξουδετερωθῇ δι' αὐξήσεως τῆς ἡμεδαπῆς παραγωγῆς, ἡ ὑψωσις τῶν τιμῶν συνεπεία ἐπιδεινώσεως τῆς σχέσεως προσφορᾶς καὶ ζητήσεως θὰ εἶναι ἀναπότρεπτος, ἐκτὸς ἂν ἡ ζήτησις περιορισθῇ τυπικῶς καὶ οὐσιαστικῶς διὰ τῆς ἐφαρμογῆς δελτίων καὶ ἄλλων μέτρων ἐλέγχου εἰς μεγάλην κλίμακα, πράγμα ἄκρως δυσχερὲς παρ' ἡμῖν.